

Dementievriendelijk en cultuursensitief dankzij sleutelpersonen

Samen Ouder Worden in Tiel

In Tiel werkten we door middel van een cultuursensitief ontwikkelproces aan een aanpak om dementie beter bespreekbaar te maken in migrantengemeenschappen en om deze gemeenschappen beter te verbinden met de formele zorg.

DOELEN

- Het thema dementie **bespreekbaar** maken binnen migrantengroepen.
- Oudere migranten met dementie en mantelzorgers met een migratieachtergrond beter **herkennen, erkennen** en **ondersteunen**.
- Migrantengroepen verbinden en een **stem geven** in instellingen en overlegfora van de formele zorg.
- De burgerlijke gemeente en de formele zorg meer **cultuursensitief** laten werken.

GLANS MOMENTEN

Een gezamenlijk symposium

In maart 2023 organiseerden we samen met Dementievriendelijk Tiel een symposium. Het symposium ging breed over een dementievriendelijke samenleving. Door de gezamenlijke aanpak kregen de sleutelpersonen vanuit de migrantengemeenschappen een duidelijke positie binnen de gemeente Tiel. Met het symposium bereikten we niet alleen geïnteresseerden, maar ook professionals, inwoners, ondernemers en scholieren.

Naast het positioneren van de sleutelpersonen uit de migrantengemeenschappen, hebben we aandacht kunnen geven aan het gedachtegoed van cultuursensitief werken rondom het thema dementie. Zo werd het symposium een feestelijke afsluiting van het traject van Samen Ouder Worden en tegelijkertijd een wezenlijke stap in de borging van de ontwikkelde aanpak met sleutelpersonen.

CONTACT

- Het traject in Tiel is uitgevoerd door [MantelzorgNL](#)
- Heb je vragen over Samen Ouder Worden of dit traject: algemeen@nov.nl

ACTIVITEITEN

- Afstemming met **diverse maatschappelijke partijen**, o.a. het netwerk geriatrie, de gemeente (Dementievriendelijk Tiel), casemanager dementie, eerstelijnscentrum Tiel, Alzheimercafé, Zorgcentrum Tiel, Mozaïek Welzijn, Buah Hati, TDIP
- **Verbinding** zoeken met (sleutelpersonen binnen) migrantengemeenschappen
- Diverse **bijeenkomsten** binnen de Marokkaanse, Turkse en Molukse gemeenschappen over het thema dementie en opbouwen van kerngroepen binnen iedere gemeenschap
- Opzetten van een **huiskamer** voor mensen met beginnende dementie binnen de Molukse gemeenschap
- Organiseren van **training** (door Pharos) voor **sleutelpersonen**
- **Verbinden** van sleutelpersonen in een team en een vaste organisatorische basis voor hen organiseren bij een welzijnsorganisatie
- **Borgen van aanpak** met sleutelpersonen binnen het verband van Dementievriendelijk Tiel
- **Acht interviews** bij mantelzorgers van de drie groepen en een casemanager dementie
- Samen met **Dementievriendelijk Tiel** organiseren van **symposium**

LINKS

- [Podcast Oudere migranten met dementie](#)
- [Methodiek sleutelpersonen](#)
- [Artikel in nieuwsbrief Dementie](#)

★ Migrantenouderen

Het traject in Tiel draaide in de eerste plaats om migrantengemeenschappen en hoe je de kracht van deze gemeenschappen kunt aanspreken en benutten. Dat betekende een cultuurspecifieke aanpak, waarbij iedere gemeenschap een eigen proces volgde en eigen tempo had. Binnen de migrantengemeenschappen wisten de sleutelpersonen als geen ander hoe je bijeenkomsten binnen de eigen gemeenschap goed vormgeeft, hoe je mensen uitnodigt om deel te nemen, en welke taal en welke benadering nodig zijn om bepaalde taboeonderwerpen bespreekbaar te maken.

★ Lokaal samenwerken

In het traject in Tiel is sprake van verschillende cirkels van samenwerking. De meest wezenlijke cirkels in dit traject waren de samenwerkingen binnen de migrantengemeenschappen en de verbinding die er tussen de gemeenschappen vervolgens is ontstaan door het gemengde team van sleutelpersonen. Vanuit die verbinding kon daarna veel beter en krachtiger worden samengewerkt met de maatschappelijke partijen die actief zijn binnen Dementievriendelijk Tiel.

★ Verbinding tussen generaties

Het is geen 'officieel' thema geweest binnen het traject in Tiel, maar toch is de verbinding tussen generaties mensen met een migratieachtergrond een belangrijk werkzaam element geweest. Dementie is een ziekte waar vooral ouderen aan lijden, maar waar de jongere generaties als familie of mantelzorger net zo hard mee te maken hebben.

- 🎓 Werken vanuit de kracht van gemeenschappen zorgt ervoor dat je mensen kunt bereiken die je anders niet kunt bereiken en thema's bespreekbaar kunt maken die anders verborgen blijven
- 🎓 Iedere gemeenschap vraagt om een eigen, cultuurspecifieke benadering en proces
- 🎓 Sleutelpersonen vanuit de eigen gemeenschap kunnen een noodzakelijke brug vormen tussen zorg- en welzijnsorganisaties en ouderen met een migratieachtergrond
- 🎓 Het vraagt tijd en aandacht om de reguliere zorg meer cultuursensitief te maken

LOKALE AANPAK

- 🔧 In de **verkennende fase** van het ontwikkeltraject is gestart met het aanhaken bij het Netwerk Geriatrie. We hebben in beeld gebracht welke zelforganisaties en netwerken van migranten in Tiel actief zijn. Met verschillende mensen zijn oriënterende gesprekken geweest.
- 🔧 In de **tweede fase** hebben we gewerkt aan het bespreekbaar maken van dementie. Binnen de gemeenschappen hebben bijeenkomsten plaatsgevonden waarin het thema dementie centraal stond. Nadat er vanuit Molukse, Turkse en Marokkaanse zelforganisaties voldoende sleutelpersonen waren opgestaan, is met hen een proces gestart om ze toe te rusten op hun rol als sleutelpersoon. Daarbij speelde de gezamenlijke training een belangrijke rol in het verbinden van de sleutelpersonen met elkaar.
- 🔧 In de **afronde fase** hebben we werk gemaakt van de organisatorische en financiële borging van de sleutelpersonen. Daarbij hebben we, onder andere door een podcast, portretten van mensen uit migrantengemeenschappen en een symposium de werkwijze beter zichtbaar gemaakt.

